

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁŠŤ STRANÁCH

Predplatná cena:

Na celý rok — 4 koruny — hal.
 Na pol roka — 2 „ — „
 Na štvrt roka — 1 „ 20 „
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:

Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník, kraj. vyslanec.

Majiteľ a vydavateľ:

JAN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:

Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin
 ohlášky a náhodné reklamácie. Cena jedného 4 stúpcového
 malého riadku je 20 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Alleluja, Alleluja!

Keď sa skončila krvavá smutnohra na Kalvárii, tma sa uložila na zem. Blištiace sa slnko zakrylo smutnú tvár svoju; jemné svetlo mesiaca zatmelo sa; zem triasla sa, a mrtví stávali z hrobov, ako čo by celá príroda chcela byť prítomnou na pohrabe Ježiša Krista.

Dokonano je!

Od hroznej nálady Kalvárie, premenil sa celý beh sveta, ktorý už i tak na zlú cestu pošliel. Od smrti Spasiteľa dostal novú silu, a táto nerúcala, lež tvorila. Z ukrutnosti krížovej smrti vysvitla lúča slobody. Po strašnej noci zasvitol deň z mrtvých stania. Po tme zostalo svetlo. Po trápení radosť. Po smrti nový život. Alleluja, Alleluja!

Božie dielo bolo. Veľké a mocné, ako sám cieľ, pre ktorý prekonano bolo. Zázračné dielo, ktorého veľkosť s počudovaním a so strachom obdivuje myseľ naša. Všemohúce dielo, ktoré privinulo k sebe všetko a zostalo základom budúceho života nášého.

Všetko sa splnilo! O hlade, o smäde a trápici sa čakali sme deň vzkriesenia, a hľa splnilo sa, čo sme čakali. Nepotešiteľnú noc, v trpiacej zúfalosti nachodiace sa duše osvietila sladunká, briežďáca lúča vysloboditeľnej nádeje. A odtedy, víťazoslavná myšlienka spasenia opanovala celý svet. Počne cestu svoju na Kalvárii, aby ku sv. Krížu priviedla duše; aby záloh viery, nádeje a lásky jejich poistený bol. Istý voditeľ v búrlivom živote. Zapálená fakla v tmavej noci trápenia.

Aby prestala pochybnosť, aby nebola prítomnosť pustá, budúcnosť nepotešiteľná, a aby

krócaje človeka už ráz mali určitý cieľ, a vzdialily sa od blúdu a od zatracenia.

Vyplnenie myšlienky: spasenie, zostalo panujúcou myslou duše človečenstva.

Aj bolo zapotreby, aby sa takto stalo. Bol čas podrobiť učenosť, smýšľanie, umelectvo, priemysel, a všetky diela ľudskej sily vznešenej myšlienke: vykúpenia. Bolo zapotreby, aby viera a nádej opanovala duše ľudí, a viedla ich k pravému Bohu.

Nech každý cíti, že skrze smrť, a z mrtvých vstania Ježiša Krista znovu sa narodil, a že za to povďačný má byť tomu, ktorý dnes z mrtvých vstal. Tento zväzok medzi Spasiteľom a hriešnym človekom nemožno a neslobodno pretrhnúť. Ten nikto nerozvede, čo by čo robili novomódni mudrci.

A toto všetko na Kalvárii sa splnilo. Na kríži vyliata krv pokropila pôdu, a tá zostala úrodnou. Priniesla ovocie: vieru, nádej a lásku. Preto spievame radosť: Alleluja, Alleluja!

Ale pri tom všetkom nie všade panuje radosť. Na zemi je mnoho pustatiny. Oko veriaceho vidí kolo seba veľa smútku, trápenia a žiaľu. Ako čo by tajomstvo Kalvárie nebolo sa splnilo pre každého.

Vidím trpiace a zúfalé duše, ktorým Kalvária nepriniesla svetlo. Sú to bedári, ktorí neznajú duševné poklady. Zúfajú, ako čo by nemali istého vodcu. Trpia hlad a smäd, ako čo by boli bez pokrmu a bez nápoja. Tmolia sa v tme, ako čo by im neukazovala cestu žiara Kríža svätého.

Títo ľudia nechcú požívať radosť spasenia. Slobodne chcú žiť bez Boha, bez Krista a bez nádeje. A veru služobníctvo Kríža nebolo by

pre nich tak trpké a ťažké, ako nehraničná sloboda, ktorá robí ich nespokojnými, rostopašnými a ukrutnými.

Hriechy a náruživosti tam majú slobodu, kde nepanujú nad dušiami sladké putá Kríža. Tí, ktorým dnes Kristus nevstal z mrtvých prišli na prudkú cestu, ktorá končí sa v zatracení. Letia z nej s nesmiernou rýchlosťou. Nič nedajú ani na Božské, ani na ľudské zákony. Dobrovoľne vytvorili sa z pod vznešených myšlienok Kalvárie. Žijú, ako čo by sa pre nich nič nebolo splnilo skrze vzkriesenie. Pre nich Ježiš nestal z mrtvých, lebo ani sa nenarodil. Chladní a necitliví sú, hoc my veriaci s radostným srdcom spievame: Alleluja, Alleluja! Z pachtivých očí jejich hlad vyzera; dichtivosť jejich to prezradzuje, že sú smädní. Celá postava svedčí, že sú nespokojní a nešťastliví. Samá pustatina. Chodia, ako čo by sa dnes nič nebolo stalo na Kalvárii, ako čo by Kristus nebol vstal z mrtvých.

Počkajte nešťastníci! Neutlačte hlas svedomia s bohaprázdnym krikom vašim! Čujte chválospevy naše: Alleluja, Alleluja! Všetko sa splnilo! Ak neveríte, pýtajte sa svedkov smrti Ježiša Krista! Trúchliacej prírody. K žiaľu pohnutého slnka, mesiaca a zeme. Tí povedia vám, že všetko sa splnilo. Nádej a viera millionov národa. Vyliala krv mučedelníkov, ktorý s krížom v ruke obeťovali sa za Krista to hlása: že všetko sa splnilo.

Nečakajte teda! Nič nehľadajte na pustých miestach, ale idte na Kalváriu, tam u kríža všetko najdete.

Pravda, mnoho potrebujete. Nebojte sa, Kristus vás poteší a posilní. Dôverujte, lebo dnes všetko sa splnilo, i vaše srdcia naplnia sa nádejou.

V kríži je spása, blaženosť a spokojnosť. Tu nezostane srdce vaše prázdne. Len sem sa, a ozdravíte. Anjel pokoja vezme vás pod krídla, a potom blaženosť bude panovať na zemi, a vtedy dosvedčené bude, že krv Ježiša Krista netiekla darmo na Kalvárii.

Blahoslavení sú, ktorí veria, a ktorí s čistým srdcom volajú: Alleluja, Alleluja!

Všetkým milým dopisovateľom, čitateľom a čitateľkám našim prajeme z hĺbín srdca šťastlivé Veľkonočné sviatky!

Kreštania katolíci, čítajte len dobré našské knihy a časopisy!!

POLITICKÉ CHÝRY.

Gróf Ferdinand Zichy za katolícku vieru.

Keď snemovna ablegátov odhlasovala zákon o povolení indemnitý vláde Tiszovej, ten istý zákon musel sa odhlasovať aj v snemovni veľmožov. (Každý nový zákon musí byť odhlasovaný najprv v snemovni ablegátov, potom hneď aj v snemovni veľmožov — až potom ho potvrdí kráľ.)

Minister Tisza dal tedy predniesť zákon o tej indemnitě aj v snemovni veľmožov. Tu tento zákon odhlasovali krome dvoch veľmožov, všetci. Iba gr. Ferdinand Zichy a br. Prónay hlasovali proti ministrovi. Gróf Ferdinand Zichy, hlavný vodca ľudovej strany, muž prísneho katolíckeho života, osvedčil nasledovne: Odhlasovanie indemnitý voľaktorej vláde vždy považoval za otázku dôvery naproti tejže vláde. Rozpočet alebo indemnitú odhlesujeme len takej vláde, ktorá je našej dôvery hodná. I preto on so svojej strany žiadnej liberálnej vláde neodhlasoval nikdy rozpočet ači indemnitú, lebo v žiadnej liberálnej vláde nemohol mať dôvery. Nemohol mať tej dôvery pre svoje kresťansko-katolícke presvedčenie. Lebo všetky doterajšie vlády liberálne vynikaly v prenasledovaní kresťanstva a znaku sv. Kríža. Vyhodily znak svätý tento z učebných sien vyšších aj nižších škôl, pozbavily katolícku univerzitu jej katolíckosti, vylúčily Kríž svätý aj zo súdobných dvorani. Liberálne vlády byly to, čo uponížili hodnosť kresťanského stavu manželského pod civilnú smluvu manželskú. Zamedzily občianskú svobodu našich duchovných s kancelparagrafom a prenasledovaly kresťanských voličov, až hrúza. Nech sa tedy nikto nečuduje tomu, že nemôžem mať dôvery vo vláde liberálnej. Aj to mi nech prepáči každý, že ja svoje kresťansko-katolícke presvedčenie zapreť nechcem a tomuto aj slavný výraz tu dať za svedomitú povinnosť sebe pokladám.

Takéto mužné osvedčenie pána grófa Zichyho malo by zahanbiť každého, kto k vôli pánskej lásky alebo k vôli darebnej nečinnosti zdráha sa vyznať a nasledovať v politike svoje kresťanské presvedčenie.

Štátne investície.

Keď štát na voľajaké nové ustanovizne vynaloží peniaze zo štátnej pokladnice: na to sa povie: investícia štátna.

Minister Széll zamýšľal vyzdvihnúť štátnej požičky vyše dvesto millionov korún na všeliaké stavby, na regulovanie riek, na opravenie ciest, atď., aby chudobný ľud si dačo zarobiť mohol. Nový minister Tisza vyzdvihne až 321 millionov korún štátnej dlžoby z banky židovskej

Rothschildovcov, tak, že krajina im bude platiť 4 procentové úroky, čo urobí ročite 13 millionov korún.

Investície tieto delia sa na tri hlavné odvetvia. Asice: Na železnice dá sa 153 mil., na cesty 43 mil., a na iné investície 125 mil. korún.

Železnice v prvom rade napomáhajú kupectvo (u nás pánov židákov), teda samosebou rozumie sa, že zo židovských peňazí v prvom rade a najviac musí sa vynaložiť na také veci, ktoré sú židovskému kupectvu osočné.

Zpomedi železničných investícií bude sa stavať medzi iným druhý pár kolajníc medzi Žilinou a Galandou. Nová trať železničná bude sa stavať od Nových Zámkov do Komárna.

Investície na cesty majú sa rozumieť tak, že z tých 43 millionov odkúpi štát akcie (účastiny) vicinálnych železníc za 14 millionov. Teda nie celá summa venuje sa na cesty.

Zpomedi iných investícií sú hlavnejšie: na fond priemyslový a hospodársky po 15 mill. korún; kultusministromi na nový palác 3 mill., pre hlavný policajný kapitanát v Budapešti 1,320.000 korún atď.

O týchto štátnych investíciách najbližšie si ešte pohovoríme.

Tisza verejne podporuje protizákonnosť.

Eudový br. Kaas interpelloval na sneme Tiszu, aby postaral sa o spravodlivé popísanie voličov, menovite, aby takí, ktorí nie sú občania, neboli popísaní za voličov. (U nás každý poľský žid, akonáhle platí porciu, hneď ostane voličom liberálnym.) — Ale pán Tisza odpovedal, že je to ťažko určiť, či je kto občanom, alebo nie, že on nemá práva predpisy robiť popisujúcim kommissiam, a že by to aj nebolo dobre, lebo na taký spôsob bárskeho mohli by pozbaviť hlasovacieho práva.

Tisza, keď toto tak múdre a vážne hovoril, ani sa nezasmial, ani nezačervenal, a poľskí židi a iná liberálna slezeň je assekurovaná pre vládnych kortešov. Hľa, taká je «silná» ruka Tiszova; ale židovské peniaze sú tuším ešte silnejšie.

Rusko-japonská vojna.

Jak znaky neklamú, tak v najbližších dňoch možno opäť očakávať veľkú bitku na mori. Z Port-Arturu došiel totiž ten zaujímavý chýr, že admirál Makarov bol na výskumnej ceste okolo ostrovčekov ležiacich pred Port-Arturom. Čo na tejto výskumnej ceste zkusil, to pravda je nemožno vedieť, ale chýr o tomto kroku Makarova zaiste v Rusku vzbudil veľkú radosť, lebo z toho možno uvažovať, že sa Rusom už podarilo ako-tak vyčistiť vchod do port-arturského prístavu a odstrániť tam potopené japonské kamením nakladené lode a že aj ruská flotta, ktorá v posledných bojoch bola natoľko poškodená, opäť je natoľko poreparovaná, že sa môže pustiť do boja. Môže teda nastať veľká morská bitka, ak sa japonská flotta opäť vrhne na Port-Arthur. S bojišťa na suchu oznamuje sa len toľko, že Japonci opevňujú Pingjang, lebo toto miesto si vyhládli pre hlavný stán.

Púť do Maria Celly.

Jako predošlé časy, tak aj v tomto bežiacom roku pôjde procesia do **Maria Celly** z obce Rybán a Chynorán dňa 1-ho mája. V ten deň vyjde procesia z rybanského a chynoránskeho chrámu o 8. hodine ráno po malej sv. omši so slavným vystrojením na stanicu Rybanskú, odkiaľ vlakom sa pohneme o 10. hodine predpoludním, a na ktorý vysadnú všetci tí, ktorí tam budú už sídení. O 11. hodine predpoludním vo Veľkých Topolčanoch presadneme na iný vlak, ktorý príde od Prievidze na Nitru, potom v Izbegu presadnú a pôjdu na Frašták, Trnavu do Prešporka, kde prenocuje sa. 2-ho mája ráno o 4 hodine pútníci zložia svoju potravu furmanom a pôjdu na sv. omšu k prevelebným pánom Jezuitom. Potom po sv. Omši pôjde sa na stanicu zkadial zas o 8 hodine ráno budú sedieť na železnici do Viedne. Kto by si žiadal program pútu, nech obráti sa na nižšie podpísaného zprievodcu v Rybanoch (trenčianska st.)

Bertalan Omelka, sprievodca pútu.

Milodary na kostol P. Marie na Hore Levočskej.

Dôstojný pán Ján Grega, farár v Krivianoch sbierka 100 korún; z Jarovnic: František Bednár 20 kor., Štefan Rigas, organista 5 korún; z Košic: Jozef Lukáč 10 kor.; Gnezda: Jakub Haneček 10 korún; z Bačkova: Juraj Stankovec 10 korún, N. N. 2 korún; zo Sabinova: N. N. 4 korún 70 halierov, Maria Koško 1 korunu; z Csanyi: Maria Jesenský 1 korunu, Barbara Tirbak 2 koruny 60 halierov; zo Sečovec: Zuzanna Bača 2 kor. 80 hal.; z Trebišova 1 kor. 50 halierov, Alžbeta Grancula 2 kor., Alžbeta Kapik 2 kor., Alžbeta Cina 1 kor.; z Dargova: Anna Pristaš 1 kor., N. N. 1 kor. 70 halierov; z Košic: Barbara Bubenko 1 kor., Štefan Kuna 2 kor., Ondrej Horňák, Ján Kostik z Barci, Verona Ambríš, Ján Durik z Budemiera, Ján Džiar z Barci, Ján Sabol zo Šebeša, Maria Kozak z Lipt. sv. Mikuláša, Maria Kapitán z Huti, Cecilia Bepko, Zuzanna Koleva z Prešova, Maria Stoliár, Maria Jablonský z Prešova, z Bologa Ondrej Varga, Ján Begaň, Juraj Sopko, Juraj Tóth, Ondrej Vaňo, Anna Vaňo, Maria Seman, Maria Mikita, Michal Berta, Maria Virostek, Katerina Varga z Barci, Katerina Gecik, Imrich Matis, N. N. z Prešova, Michal Gajdoš, Celestin Kuchar, Maria Telepak všetci po 1 korune; z Košic: Anna Gajdoš 2 kor.; z Prešova: Anna Kolina 2 kor.; z Hrabovec: N. N. 5 korún, Pavlina Kandra 10 korún, Anna Palko 2 koruny; z Bologa: Michal Škodi 2 kor., Alžbeta Škodi a Štefan Škodi po 2 koruny, sbierka 12 korún, Štefan Varga 2 koruny, Ondrej Bogaň 2 koruny; z Tulčika: Anna Basista 2 koruny, N. N. 5 korún; z Ordzovian: Maria Kollár 2 kor., Maria Juhás 2 kor., Ondrej Hanula Kohany 4 kor., Anna Pačay z Košic 2 koruny; z Nagy-Idy: Maria Rusnak 2 koruny; z Rovného: Katerina Hnizdik 4 koruny.

Zázračná Matka Levočská nech bude všetkým hojnou odplatou.

Čistota pri krmení statku.

Práve vtedy som vkročil do dvora Štefana Stodolu, keď hrešil paholka, že pri krmení statku nič nehľadá na čistotu.

Paholok s tým sa vyhovárал, že nenie dobre volkať lichve, lebo že zostane priberčivou.

— Teda ty čistotu držiš za volkanie? — pýtal sa gazda. — Čo si nikdy nepočul, že čistota je polovica zdravia, a že špina je príčinou všeliakým chorobám, ktoré tolké škody narobia hospodárom? Však jednú vysvetlím ti, že čo je čistota, a čo je volkanie. Teraz ale ber sa do roboty.

Keď sluha odišiel, gazda obrátil sa ku mne a taktokrát riekol:

— Videli ste pane sused, koľko sa nahnevá hospodár pre nerozumných sluhov! Ale ani sa nečudujem tomu, keď si pomyslim, že nielen sluhovia, ale aj mnohí gazdovia nič nedbajú o svoju čistotu, ako že sa budú potom starať o čistotu hoväda. Koľkí tak nerozumne smýšľajú, že — vraj — lichve hoc čo môžu dať zožrať, však je hovädo.

Nedávno bol som u jedného hospodára, a na môj veru pohoršil som sa nad tým, čo som tam videl. A veru ten istý drží sa za dobrého a rozumného hospodára. Teda čo som zbadal?

Dievka doniesla pomyje ošípaným.

— No — vraví sama pre seba — dostanete dobrú žranicu.

Je pravda, že to byly pomyje a nie voda, v ktorej riad kuchynský umývali, nuž ale čo, keď dievka vykydla pomyje do válova, v ktorom bolo plno moču, lajna, pozostatkov a čo ja viem aká špina. Nemohol som sa zdržať, aby sa nepýtal:

— Je pravda, že dobrú žranicu dostaly ošípané, nuž ale povedz že mi, ako by ti chutnaly pyrohy z tejto pomyjovej putne?

Dievka uhádla, na čo som cielil, zapálila sa od haňby a poberala sa do kuchyne.

Svine daly sa do žrania, ale o nedlho počaly sa pre-rývať v pomyjach, a aby špinavšie byly, vyhnusily sa do nich. Potom však vyvrátili válov a bakala vytekla pred chliev.

— Hľa, osoh váš — hovorím gazdovi. — Zkústi ste že aj sviňa má rada čistotu.

Gazda od jedu škriabal sa za ušima, keď videl, že ten drahý pokrm nešiel do bachora jeho ošípaných, lež do blata.

Kto nemá citu proti čistote, tomu nikdy neprijde do rozumu, že z toho pochodí veľmi mnoho nemocí, keďže čistotu za nič nemajú.

Ktorý z našich hospodárov myslí na to, že prv než by žranicu vyliali, alebo vysypali ošípaným do válova, ten najprv treba vyčistiť, vymyť, ba kedy-tedy vybaviť. Kto tak nerobí, utrpí veľkú škodu, lebo ošípané nielen že nezéru, ale veľa žranice vinde na vnivoč.

Možno, že daktorí hospodári to povedia na svoje vý-

čitky: «Je pravda, že so sviniami po sviňsky zachodíme, nuž ale pri inom statku veru hľadáme na čistotu».

Na čo ja poznamenám: pozrime do kuriencov, ako vyzerajú? Každý je taký aký má byť? Ani v jednom ne-najdeme kopy trusu a tisíce hmyzu? Veru — žiaľ — aj tie kuriencie práve tak vyzerajú, ako aj ten spomenutý sviňský válov.

Doista pamätáte sa susedko môj na koleru, ktorá tak tri roky pustošila medzi hydrom. Viac, než polovica slipek vydochlo. A keď zverolekár to radil gazdinám, aby každý deň vyčistily kuriencie; aby dávaly hydu dobrý pokrm, čistú vodu, lebo, že oproti kolere najlepší liek je čistota, ako šomraly, že lekár takú radu im dal, od ktorej aj ostatné slipek podochnú. Ja ale to hovorím čo som aj vtedy povedal, že lekár múdre radil, lebo kto poslúchol a dbal o čistotu, zachránil slipek od zkažy. Odtedy gazdiná moja odkladá popol a dáva ho do kuriencia, aby sa slipek v ňom kúpaly, s čím vytrasú so seba hmyz. Popol len potom prijde do hnoja.

Múdre vyprávate sused — jal som sa slova — ale aj poznať, že vy neučili ste sa hospodáriť len tak od videnia, ako mnohí. Ste chlap rozumný a povšimnete si múdrej rady. Keď sa už vyprávame o čistote, dovoľte, aby aj ja prehovoril o tom pár slov. Veru, veru veľmi sme nazad v tomto ohľade. Vy spomenuli ste chlievy a kuriencie, ja spomeniem maštale. No-že pozrime do nich rad-radom, na ktorú budeme môcť povedať, že je čistá? Steny samá pavučina, prach a špina. Válovy nečisté, do poly s hnilou krmou, ktorú lichva nechutne, len z musednosti žerie, čo jej veru nenie na úžitok. Ktorý gazda vyčistí válov pred krmením, tým menej umyje alebo vybarí? Pozrime mosnice, stelivo, ba sám statok. Samá špina, hnoj a smrad, takže človek uteká z takejto maštale, a ubohá lichva? Čo si pomôže, veru sa nezmáha, ale hynie. Veď keby si vedela pomôcť, beda by bola hlúpepmu a daromnému gazdovi. Nuž teda aj maštale práve také sú, ako chlievy a kuriencie. A veru statok tak požaduje čistotu, zdravé a čerstvé povetrie, dobrý pokrm, ako aj človek.

Celkom som v tej mienke pán sused, a verte mi, nemám väčšej zlosti, ako keď vidím naničhodného a lahostajného hospodára. A prečo je to? Lebo nechcú sa učiť. Robia tak, ako aj praotcovia jejich.

— Veru tak! Učiť sa musia hospodári, tak ako aj vy sused.

S Bohom!

Z.

Púť do Vamberíc. Jako každý rok, tak i tohto roku pôjde processia dňa 29. apríla z Jablonice (nitr. stolica) do Vamberíc. Ráno o pol 4-tej sadneme na železnicu. Na Velehrade sa zideme s Lanickom. Odtiaľ pôjdeme na Sv. Hostín a Sv. Kopeček. Cesta bude trvať 9 dní, pokiaľ pôjdeme aj na Hostín. Železnica bude stáť voľačo viac, jako lanského roku, preto sa cena neurčuje. — V Jablonici (nitrianska stolica), *Pavel Pinkava*, sprievodca púti.

Krestania, kupujte len u krestanov!

CHÝRNIK.

Úctivé upozornenie!

Láskave prosíme ctených čitateľov, keď pošlú predplatok na noviny, nech nezameškajú prilepiť na poštovú poukážku, na — k písaniu určité — miesto svoju tlačenu adresu, t. j. meno a bydlisko, pod ktorou dostávajú noviny. S týmto s jednej strany poľahšia našu prácu, nadovšetko ale koniec môžeme urobiť takým neprávnostiam jako je to, že noviny v svojom čase nedochádzajú.

Vydavateľstvo novín.

Jeho veličenstvo kráľ odcestuje dňa 7. apríla do Abbazie, kam dôjde aj arcikňažna Maria Jozefa. Kráľ navštívi švédskeho kráľa Oskara, ktorý mešká teraz v Abbazii. Obecenstvo chystá sa s veľkými ováciami prijať panovníka.

Najmladšie právnička kraľovo. Z Prahy oznamujú, že dcéra nebohého korunného princa Rudolfa, arcikňažna Alžbeta, vydatá za kniežatom Ottom Windischgrätzom, dňa 22. marca porodila zdravého chlapčeka. Prvý, kto blahoželal kniežatskému páru, bol kráľ. Kňažna Alžbeta vydala sa 23. januára r. 1902. a toto je prvé dieťa z jej manželstva.

Japonský professor v Budapešti. Dr. Matšui, professor japonskej námorníckej akademie, je teraz na študijnej ceste po Europe, a tak tieto dni dorazil aj do hlavného mesta Budapešti, aby si obzrel znamenitosti sídelného mesta.

Pešťbudínsky katolícky delnícky Kruh usporiada dňa 3. a 4. apríla roku 1904. zábavné večierky a síce dňa 3. apríla, to jest v nedeľu predstaví nám naša mládež po prvý raz: *Hrdá pýcha skrotla*, dráma v jednom dejstve od Jána Chalúpku. — Dňa 4. apríla predstaví sa kus: *Pri výsluchu*, veselý obraz zo života dľa F. Podlesáka. Za týmto nasledovať bude druhý kus: *Prekvapenie*, anekdotná scéna, voľno spracoval Podlesák. — Začiatok o 7. hod. večer.

Uhorsko-amerikanská čiara. «Cunard Line» uhorsko-amerikanský loďný chod na rok 1904 už teraz úplne zastavil hodnoverný cestujúci plán, dľa ktorého v dvoch týždňoch, síce mimo lode, ktorá 2-ho apríla sa pohne každý druhý utorok, pohne sa loď s Fiumea. — Dľa nového a hodnoverného plánu 2-ho apríla pohne sa «*Slavonia*», 19-ho apríla «*Karpatia*» a 3-ho mája «*Panonia*» s Fiume do Ameriky. — Od tohto času, počnúc každý druhý utorok pustí sa na cestu jedna uhorskej čiary a pre 2000 cestujúcich zariadená veľká loď. Tieto lode sú tak utešene zariadené, že páru ani nemajú. Aj pre cestujúcich v III. triede sú skvôstne a dobre zariadené s peknými kúpeľami a s osobitnými izbami na fajčenie. Cestujúcich v III. triede tiež po páre alebo po štvorke usi-

dli v izbách veľkej lode, a takto muž so ženou alebo celú rodinu osobitne môžu cestovať, a za dva dni pred odcestovaním lode majú zdarma zaopatrenie vo Fiume. Počas cesty cestujúci III. triedy tiež každý deň tri rázy dostanú dostatočné a čerstvé pokrmy ba aj víno a ovocie. — O uhorsko-amerikanských lodnochodoch zdarma dá vysvetlenie Centralná kancelária v Budapešti (Vigadó-tér 1. č.).

Pápež o vede. Z Ríma oznamujú, že na deň svätého Rehora pápež Pius X. vydal encykliku, v ktorej v prvom rade poukazuje na činnosť sv. Rehora, ktorou regeneroval celý sociálny život. Dnešné časy — hovori ďalej encyklika — sú o mnoho vážnejšie než bola doba sv. Rehora. Národy ustaly od napínania sil v boji životnom. Dnes nejedná sa jedine o kacírstvo. Dnes už sekera siaha na koreň toho stromu, ktorý sa cirkvou menuje. Taja činnosť Božiu pri stvorení a spravovaní sveta a možnosť zázrakov. Týmto zfalšujú historickú vedu a tak sa stáva, že daktori zaslepení vývinom vedeckých aparátov, ztratia vieru, a iní, ktorí ostali viere verní, charakter rúciania pripisujú kritickej vede. V tomto však veda je nevinná, lebo táto skrz seba samú je istým prostriedkom skúmania, predpokladajúc že s ňou dobre nazývajú. Pápež poukázal na mravné následky tohoto pochopu a tak skončil tým, že poukázal na významnosť vplyvu biskupov pri volení a vedení kňazstva zvlášte však na poli sociálnej činnosti v prospech výučby a potom aj v záujme slabých.

Strajk. Medzi strajkujúcimi krajčírskymi pomocníkmi a zamestnávateľmi ešte nenastal pokoj. Obidve stránky pridržajú sa svojich podmienok a môže byť, že strajk ešte aj týždeň-dva potrvá. Tak krajčírski pomocníci ako i zamestnávateľia snažia sa vzájomne vymyslenými chýrami soslabovať svoje sily. — Strajk šlosiarov a stolárov ešte vždy trvá.

Zatkli 480 ruských študentov. Jednému londýnskemu časopisu z Dorpatu oznamujú, že u všetkých univerzitných poslucháčov prekutali byty a štyristoosemdesiat študentov zatkli. Zatknutie týchto študentov stalo sa pre revolucionárne proklamácie, rozširované medzi ruským sedliactvom.

Eúbežné meno. V súostroví havajskom vymenovaný bol za riaditeľa pošty a telegrafu pán radea «Dávid Kafokohoakimokevouvah».

Zlatá baňa. Z Oravice oznamujú, že baňský podnikateľ Alaxander Kukueskay v chotári obce Majdan pri vrtaní do zeme našiel na bohatú zlatú baňu. Ložisko je viac sto metrov veľké. Dľa prevedených chemických skúmaní jedna tonna obsahuje priemerne 34 grammov čistého zlata. Majiteľ bane zamýšľa spracovať ročne 30 do 40 tisíc tún kovu a celé spracovanie chce prevádzkať kalifornickými strojmi.

Obeť vraždy. Fr. Wittmann v Budapešti, Aradi-u. č. 22., klorého bol jeho vlastný zať, krajčírsky tovaryš Ludvik Kováč ranil revolverom — v Rochusovej nemocnici zomrel. Stav jeho nezákonnej ženy, ktorú Kováč ranil nožom, je tiež povážlivý.

Vážne upovedomenie pre hospodárov. Množstvo podakujúcich a vďaku činiaeich listov svedčí, že «generála Dewetta delovo-ocelová kosa» je významného druhu dobrá kosa. Kto si teda vie dobrú kosu vážif, nech sa obráti s dôverou ku pánu Pavlovi Sohr, Somogy-Szill, ku jedinému dodavateľovi týchto kôs, ktorý každého na čas a statočne vyslúži, na otázky a dotazy obratom pošty odpovedá, Cenníky zdarma a franko posielá, Obsirnejšie možno sa dočítať na 15-tej strane v ozname.

Kráľovská zahrada v Budíne. Ponevác jarné práce sa už skončili, zas otvorili obecnstvu, ktoré ju navštevovať môže od 9. hodiny predpoludním do 5. hodiny popoludní. Vchod nachádza sa pri hornej bráne pri «šikló»-ve. V apríli zahrada bude otvorená do 6. hodiny popoludní. Deti ale len s dospelými môžu ísť do tejto kráľovskej zahrady.

Odhalení kupci s ľudským telom. V posledných časoch do hlavného mesta prišlo viac s dievčatmi kupčiacich agentov, ktorí pod rozličnými záminkami vyvážali na Východ a do Ruska mladé devy. Svedeným devám sľubovali hory-doly a nešťastné obete len za hranicou zvedely, aký osud na nich čaká. Budapeštianska polícia teraz zatkla viac takýchto bezbožníkov, tí sú Móricova Friedmannova, ktorá vyvážala devy zvlášte do Carihradu; ďalej Armin Stukler, Alexander Hofmann a Jánova Markovicsova. Poslední traja kupci už boli trestaní, Móricovu Friedmannovu policajný kapitanát posúdil teraz na dva mesiace do áreštu a na zaplataenie 200 korún pokuty. — Krem týchto polícia najnovšie zatkla istú Imrichovu Nagyovú a jej syna, u ktorých našli na byte päť 14—17-ročných dievčat, ktoré privábili k sebe pod záminkou, že ich dajú vyučif za tanečnice a chceli ich odlifrovať do Kievu. Bezbožnicu a jej syna odsúdili na mesiac do väzenia a na zaplataenie 200 korún peňažnej pokuty. Polícia zatkla ešte aj istú Jánovu Gógerovu, táto na vidiek zas lífruje svoje obete.

Chýry zo Spiša. V Poráču ešte tohoto roku nový grécko-katolícky kostol majú vystavif. Vystavenie kostola má stáť 50 tisíc korún. — V Giblu tiež idú novú väčšiu kaplicu budovať, terajšia je im primalá. — V Lubici dňa 10. marca bola voľba na mestských úradníkov; mešťanostom zostal Gustáv Róth. — V Novej Vsi istý Ján Petrik, ersatzreservista pri honvédoch, aby sa vyslobodil z vojenskej služby, pravé ucho si odrezal. Teraz ho v levočskom vojenskom špitáli opatrujú. Svoje veľké bláznovstvo zaiste obanoval, keďže zaň bude museť následky trestu znášať. — V Kubachu sa viacerí chlapi driapali

na jednu hrbu dreva, jeden z nich, a síce 4-ročný synáček Jána Kubičku, ale tak nešťastlivo spadnul dolu, že na mieste zomrel. — V lubických kúpeľoch sa nedávno stal smutný prípad. Istá Karolína Jankura sa jedného dňa — tak myslia, že v opilom stave — so svojim trojročným vnúčaťom sadla si ku peci, kde obidvaja zaspali. Medzitým vyletela z pece iskra na šaty dieťaťa, ktoré sa aj chytili. Dieťa začalo kričať, kým sa ale baba zo svojeho tvrdého spánku prebudila, dieťa už natoľko bolo popálené, že o pár hodín dokonalo. — V Hanušovciach už odkúpili niektorí gazdovia od židov tie role, ktoré židia od Gergelyeho kúpili. Židia vyhrali pritom 1200 korún. Hľa tak bohatnú židia z krvopotne zarobených groší kresťanov, neraz len pre neodvážlivosť, ľahostajnosť a hlúposť týchže kresťanov.

Upozornenie. Viac ráz obrátili sa už ku nám jednotlivci s tým, zdáľiz je spofahlivý ten alebo onen *ústav sprostredkujúci požičky*? Otázka táto bude napozatým zbytočná, bo hľa my odporúčame, a síce veľmi vrele, jeden taký výborný ústav, ktorý je bezpodmienečne spofahlivý, a nadto ešte aj je nie sprostredkujúci, alebo *požičky sám prevádzajúci ústav*, tak že trovy prosredníctva môže si usporif ten, kto sa tu uchádza o požičku. Tento ústav je: «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet» v Budapešti.

Preložené jarmoky. Tohoročné jarmoky v Krupine miesto 27. a 30. júna, 24. augusta; 26. a 29. septembra a 25. a 28. októbra budú sa odbývať 24. a 27. júna, 22. augusta, 23. a 26. septembra a 21. a 24. októbra. — V Búr Svätom Jure jarmok miesto 24. apríla odbývať sa bude 26. apríla.

Vzbura pre assentírku. Následky neblahého boja niekoľkých obštrukcionalistov počínajú sa už ukazovať. Že minulého roku assentírka vystala a vystalo aj inkasovanie daní, na mnohých stranách krajiny, menovite medzi zaostalým rumunským ľudom vznikly rozličné bájkky. Tak na príklad, že viac netreba ísť «na vojnu», ani «porcie» netreba platiť, lebo že «pán cisár» to všetko zrušil. A teraz, že následkom odhlasovania rekrúťov na rok 1903. 1904. počaly sa po celej krajine assentírky, na mnohých miestach javí ľud nepokoj a rozčúlenosť, ktorá môže mať ešte smutné následky. — Z Kis-Jenóva oznamujú, že vo viacerých rumunských obciach aradskej stolice, jako: v Činte, Sinte, Kerülósi, Nadabe a v Székudvare vojopovinní mládenci sa vzbúrili a vyhlásiac assentírku za nezákonnú, kamením napadli žandárov. Žandári nasadiac bodáky, osem mládencov zatkli. Títo vo

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku **Géza-utca 2. (svoj dom).** Tento ústav dáva tak malú jako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomoženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeho ľarchách. Predošlých veriteľov tento ústav z tohto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. — Požičky sa do poly ceny majetku môžu zplácať na 15, 22, 25, 33¹/₂, 34 alebo 50 rokov. — Keď dlžník poriadne platí, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárstedy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých po- bočných výdavkov môže si splatiť. — Ústav tento dáva záložné požičky na 5% a na 4¹/₂%-ové požičky bez všet- kého zťahnutia v hotových peniazoch vyplatí. — Komu je požička zapotreby, ten nech sa s dôverou obráti na tento ústav, odkiaľ každému na jednoduchý list vďačne dajú vysvetlenie.

Jeden znamenitý liečivý aparát.

Dvojnásobno-elektromagnetický kríž ači hviezda N. B. číslo 86967 má, ako už mnohokrát dokázalo sa, výborný účinok. Máme dnes poťahom na podivné liečivé účinkovanie jedno svedoctvo po ruke, ktoré osmelujeme sa uverejniť: «Blahorodému p. Müller! Váš láskavý príspevek som obdržal a som smelý odpovedať na otázku: Ja nosím elektromagnetický kríž číslo 86967, odkedy mi ho vaše Blahorodie dalo, neprestajne. Cítim sa mocnejším a veselším. Pán Gejza Boldog, ktorý už 40 rokov na padúcu nemoc trpí, cíti sa značne lepšie, nápadky sú užho kratšie a slabšie. Pán Steinhibel necíti už 10 dní po nosení vášho aparátu žiadne boľasti, má sa o mnoho lepšie a spí lepšie. Pán Štefáni, ten starý pán na lámku trpiaci, cíti sa tiež značne lepšie, a málo boľasti má. Vašej priazni odporúčajú sa a najsrdečnejšie vďaky vyslovujú, ostávajú s úctou J. Khoór, kňaz v Budínpešti». Preto možno dvojnásobno-elektromagnetický kríž, ktorý u pána Alberta Müllera v Budínpešti, V., Kalman-u. 18/e je dostať, všetkým odporúčať, ktorí na lámku, lúpanie, padúcu nemoc (epilepsia), zádach, hučanie uší, ďalej na všeobecnú chorobu čuvov a pozbavenie sil trpia.

Veliký Piatok.

V našej sv. cirkvi katolíckej je obyčaj, že sa od smrteinej nedele až do Velikého Piatku zahaluje, zakrýva rúskou kríž s obrazom ukrižovaného Spasiteľa. Na Veliký Piatok koná sa veľmi dojímavý obrad odhalovania, odkrývania kríža toho. Do tretieho razu vždy viacej a viacej odhaluje kňaz pred ľudom rúsku, až sa celý kríž ukáže. A pri každom odhalení vždy vyšším a vyšším hlasom spieva: «Ecce lignum crucis, in quo salus mundi pependit!» T. j. «Ajhľa drevo kríža, na ktorom spása sveta pňela!» A chór, lebo ľud odpovedá: «Venite adoremus!» T. j. «Podte a klaňajte sa!»

V tomto je obsažená príčina hniloby a smrti, a tak i príčina života, lebo obživenia národov. Kde na Kristu Synovi Božom rúška jest, kde sa na Neho nehľadá, nemyslí, kde je odstrčený, vyhnaný zo života národov, zo školy, zo zákonov, tam je hniloba, tam je smrť. A to je to, čo sa nechce vidieť. Ponosu, náreku i v najvyšších vládkarských kruhoch na hnilobu, na rozrušenosť ríši je dost, ale zapomína sa, že práve moderný štát to jest, ktorý hustou rúskou zastrel Krista, najprv duchom vzdelancov a tak i ľudu. A nikde nenie odhodlanosti, ktorá by odhalila rúsku tú, volajúc: «Ajhľa tuto spása, tuto obživenie! Podte klaňajte sa!»

Apoštol národov sv. Pavel píše tiež o rúške,

ktorou zastreno je Srdce Krista neznajúcich. A sv. cirkev práve na Veliký Piatok modlí sa slovami jeho, aby Boh sňal tú rúsku zo zatvrdelých srdc jejich. A toto je ovšem čo najviac potrebné. Práve naša kultúra to je, ktorá čím ďalej, tým hustejšou rúskou zastiera srdce premnohých, aby nevideli Krista. A pracuje-li neкто o to, aby tá rúška bola sňatá, je to klerikál, jezuita, zpiatočník, tmár atď. Najhustejšou rúskou však zakrývajú Krista židozdednári a liberáli. A tá látka, z ktorej táto rúška je utkaná, je diabolská nenávisť oproti Kristu a jeho sv. cirkvi. A túto rúsku snímať z Krista môže jedine sv. katolícka cirkev. Ona jediná môže volať: «Ajhľa, tu je spása! Ajhľa, Boh-človek! To jest váš život!» Ale židozdednári, liberálni tatári, socialisti, nevercovia, neznabohovia všetky možné prostriedky, jako ku pr. tlač, spisy, noviny, beznáboženské školy, bezkonfesijnosť, civilné manželstvo atď. atď. používajú k tomu, aby rúška s Krista nikdy nebola sňatá, aby ľud, národy nevideli, vidieť nemohli, kde, v kom je i časné jejich blaho, i večná jejich spása.

Nemôžem, nesmiem tu jednu snáď najdôležitejšú vec mlčaním pominúť a síce túto: Premnohí katolíci to sú, ktorí sami rúskou hustou zastrené majú srdce, len povrchne hlásia sa ku Kristu a svojim životom k tomu prispievajú, aby nebol odhalený Kristus národom.

Mnoho a mnoho mlúvi sa o úlohe katolíkov v dvadsiatom stoly a o obnove cirkve. Jediným základom všetkých opráv a jedinou našou úlohou je to: «Venite adoremus!» Podte, klaňajte sa!» Uprimné, rozhodné v duchu a pravde prevedené, celú bytnosť našu prenikajúce «klananie sa» a nasledovania Krista až posavád všade sníma rúsku zo srdc a z Krista. A toto je ten «klerikalismus, ten katolicismus» jedine pravý.

A tak je to i vo vecách časných i politických. Každý pokus ku zvelebeniu ríše a národov, ktorý nechce odhalit tú rúsku z Krista, lebo zo srdc, zostane po ďalšú budúcnosť márnym lebo nevýdatným.

Chcejú-li tedy jak jednotlivci, tak ríše a národy byť šťastní vo vecách časných i politických, musejú rúsku z Krista sňat a «klanat sa Jemu!» Ináč zostane pred nimi skrytý a zkáza a záhuba ich neminie.

Andrej Rojko,

55ročný jubilárny kňaz na odpočinku

Z mrtvých vzkriesený Vykupiteľ ukáže sa Marii Magdalene.

Oznam.

Úctive dávam v známosť, že brožúry nášho vrelemilovaného velebného pána pátra *Zaoska* «Tridsaťročného jubileum» a «*Odrobinky svatby kany galilejskej*», ktoré on jakožto veľký dobrodinca chudoby obetoval čo milodar na sriadenia nového kostola Lutišského, sú ešte vždy u mňa k dostaniu.

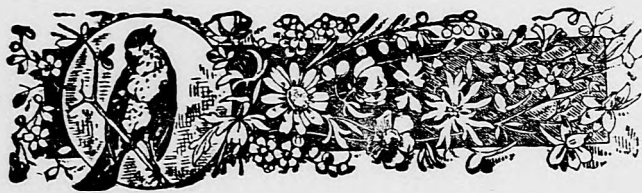
Preto láskave prosím všetkých dobrodincoch chudoby, aby sa ešte hlásili o tieže knižočky. Kto má dobré srdce a chudobu miluje, nech že si neľutuje tých pár halierov poslať na ten vznešený cieľ. O podporu sa utieka 160 chudobných rodín, ktoré len s pomocou dobrých ľudí sú vstave svoj nový kostol, ktorý behom tohto roku vystavený bude, do poriadku dať.

Naša vrúcna modlitba za dobrodincoch, nech preráža nebe, aby milosrdné srdcia pred trónom Božím došly milosrdenstva.

Lutišša o. p. Ó-Besztercze (Trencsénm.)

S hlbokou úctou

Ján Greben, farár.

DOPISY.

Z Trnavy.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľavážený Pán Redaktor!

Ráče byt tak láskavý, týchto pár riadkov v našom obľúbenom «Kreštane» uverejniť.

(Štvoré kabáty — štvoré svedomie; starý vtačiar s vábnikom a papagáji v klietke). Náš sedliak máva dvojho oblečenia: jedno podlejšie, čo pri každodennej práci potrebuje, obyčajne tomu hovorí že «gačky»; druhé sviatočné, čo si vtedy obleče, keď najväčšiemu pánovi do chrámu Božieho ide. Ktorí ale nemecké galoty nosia, poneváž sú v inom stave, tedy aj v šatách majú väčší výber, v kancelárii majú kabát ošúchaný; povolá ich úradku predstaveným, vyčarujú kabát s niečo lepším; idú do kostola v čas nedeľný, navlečú sa do sviatočných šiat; chcú ale niečo z masného hrnce, vyhľadajú čo najdrahšie: natiahnu «salonanzug», na hlavu čierny komín postaví, na ruky psiačiu kožu navlečú, a potom smele rozťahujú «jedenástky», jako capi, a vykračujú jako bohdan v rose... Ale len po dvere, lebo u dverách ministrových sú aspoň o jednu koňskú hlavu menší.

A kto by to mal za zlé, že Jano dvoje šaty má a že páni majú štvoro lebo päťoro kabátov? Nech majú bárs

aj päťoro kolomažov na fúzoch. Komu čo do toho? Však už príroda nám dáva príklad v rozličnosti, keď najbiednejší kmotor vrabec teplú bundu shodí a do ľahkého sa obleče, sta nejaký panský kočš. Aj to nikto za zlé nemá, že Anka Boledovička zásteru si opáže, keď s hrctkom pod kravou klaviruje — ba obrátený svet by to bol, keď by si k tomu obliekla parádne rukávce a stužky hodvábne. To je podľa poriadku.

Niak ale nenie podľa poriadku to, aby sa dľa premeny šiat aj svedomie premieňalo; a predsa sú kreštania i tejto mienky. Iné svedomie majú v kostole, než na ulici; iné pred kňazom a iné pred notárom; iné pred Jakubom a iné pred súseodom; iné vo výbore a iné v dome; iné pri volbe a iné pri pokoji. Milý bratku, keď ti aj desatno šiat a oblečenia máš, s tým nikomu neublížiš, ale keď viacero svedomia máš, než jedno, s tým ublížiš Bohu a Kristu, ktorý jednoducho bez výnimky hovorí, že kto nenie s ním, je proti Nemu, a kto s ním neshromažďuje, ten rozsýpa. Také premenlivé a viacere svedomie je len pre liberálov.

A veru aj tu v Trnave máme takých čudných pánov. Na príklad náš pán slúžny sú ináč nábožný pán. V nedeľu chodia aj do kostola pod svätou omšou sa modliť, aj na ulici s poklonou preukážu vieru svoju v Sviatosť Oltárniu. S takým svedomím jako sa srovná ten zástoj, ktorý vo verejnom živote nedávno hrali, to nepochopím; iba tak, že i ten pán slúžny ta, kde to vykonali, nevzali si so sebou to katolícke svedomie, ale i spaličkou nechali ho vonku pri dverách, by ich dočkalo, dokiaľ sa odbavia. Teda čo to bolo?

Pán Čásár — vojvodea to tábora Bánffyckého, teraz Tiszového — tento pán advokát založil akýsi «haladó párt» (po slovensky «kuš» strana) v Trnave z mestských výborov. Na predsedníctvo posadil fičúrskeho cteného pána nášho slúžneho, by tento, jako vábnik pre vtačiara, pána Čására, všeliakých vtákov z výboru mestského privábil. Starý vtačiar postavil hneď aj jednu klietku, by tých vtákov do nej zaprel a tak svobody zbavil. Jaká-že to klietka? Nuž jedon hárok, na ktorom výbori nešťastní sa zaväzujú, že na všetko, čo im predloží tá strana, hlasovať budú, v najhoršom páde od hlasovania že sa budú zdržovať. A veru sú tam v tej klietke všelijakí vtáci — mladší-starší — ktorým odteraz starý vtačiar zahraje a oni spievať, čili škrekotať budú len tolko: «áno, áno» a zas «áno».

Prvú nótu im zahrál vtačiar 2-ho marca. Deutelbaum, žid dovandrovaný žiadal dovolenie pre krému v susedstve katolíckeho cintora. (A veď už mu ráz tú prosbu odmrštili vo výbore; a keď mu prešporská financdirekcia dovolila — minister na apelláciu výboru mestského dovolenie zrušil). Starý vtačiar zahrál — a papagaji lebo vrabci z výboru mestského na hárkú podpísaní všetci s «ánom» hlasovali.

Škoda vábnika, škoda tých papagajov. Tak pochodi ten, ktorý viacero svedomia má! Uvidíme, či sa tí vtáci, ktorých menovite známe, vysvobodí z klietky vtačiara.

Trnavčan.

Bradenville Pa.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Mnohovážený Pán Redaktor!

Úctive prosím, ráčte nasledovné riadky uverejniť v našom oblúbenom «Krešťane».

Slovenská kolónia, kde práve ja sa teraz zdržujem, pre seba tu, a pre moju rodinu zarábam živnosť, je primerane veľká dosť; žije tu najmenej 1000—1500 našich rodákov, z rozličných stolíc krajiny našej; najviac žije tu zo stolíc: Šarišskej, Spišskej a Zemplínskej. Okrem týchto žije tu ešte dosť značný počet i z iných hornouhorských stolíc, ktorý všetci jeden druhého milujú, v láske, svornosti, a podporovaním jeden druhého spolu nazývajú, a vzájomne účinkujú, napredujú v národnom povedomí, až je tomu radosť.

Asnád by ste sa ma pýtali: prečo že tam v Amerike, v krajine tu cudzej nie našej, kde sme sa nenarodili, kde nás naše milé matky k srdcu nikdy neprivynúly, tak napredovať môžeme?

Lahka odpoveď: «Spojené Štáty», je krajina, ktorá svojím obyvateľom dopraje tej najživšej slobody, ktorá je počiatkom národného vzdelania. Tunajšia vláda dopraje národom: organizovať sa v rozličné národné spolky; dovoľuje — ba všemožne napomáha časopisectvo akéhokoľvek jazyka. Toto sú tie prostriedky, ktoré nám tunajšia takrečeno — cudzia vláda poskytuje; okrem toho stará sa o zveladenie robotného ľudu: nedovoľuje kapitalistom, aby dľa svojej vôle chudobný-robotný národ viciciavaly, utlačovali a zdieraly.

Bobu žiaľ! zašla i sem tá pliaga poľských «vrkočníkov», potomkov to Abraháma a Izáka, len že títo tu majú kratšie prsty jako u nás, tu je jedno, keď rodinný potomok Izraela i v tom najmenšom prestúpi zákon, už vandruje do chládku, kde dostane zdarma byt a kost pôstny, kde potom môže rozmýšľať o «kšechfte» a «rebachu».

Tunajšie slovenské spolky, jako sú: «I. Kat. Slovenská Jednota» z jej 19.000 údami, «Nár. Slov. Spolok» z 13.000 údami, «Gr. cath. ruské Sojedinenie» z 11.000 údami, sú jako by veľkými národnými školami, ktoré pomocou časopisov (poznámenat' musím, že každá organizácia má svoj úradný orgán) v ktorých nič inšie len pre dobro členov tejszej organizácie, za ktorú patričný orgán (noviny) pracuje, uverejňuje, členov svojej organizácie poučuje k láske a svornosti naproti svojim bratom povzbudzuje, vo viere upevňuje a poučuje.

Prvé miesto v rade slovenských časopisov zaujíma časopis «Jednota». Tento časopis je písaný v duchu národno-katolíckom, prináša nám krásne články vzťahujúce sa na rím kat. náboženstvo.

Druhé významnejšie noviny sú: «Amerikánsko-Slovenské Noviny», orgán to «Národného Slovenského Spolku» a «Slov. Denník», ktoré časopisy sú oddané svojmu národu, zaň pracujú a ho v národnom povedomí udržuujú a upevňujú.

Mnoho a mnoho by sa dalo písať o tunajšom našom živote, ponevác ale to mne, čo robotnému človeku čas

nedovoľuje, až sa mi príležitosť naskytne, napíšem vám viac.

Nuž skvelé šťastie a hojnosť odberateľov prajem nášmu milovanému «Krešťanovi»!
Rímovský.

Z Trnavy.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velavážený Pán Redaktor!

S radosťou som čítal v minulom čísle «Krešťana», že obecnosť okolitých obcí Trnavy poznalo samo seba a chce si voliť za okolného lekára svojho človeka, pána dra Jána Zátúreckého, a že o židovských doktoroch, keďže má svojho známeho a krešťana, nechce ani počuť.

Napred tešil som sa už, že dostaneme do úradu mladého ale svedomitého človeka, ktorý má nás rád, a my zas jeho. Deň voľby očakával som spokojne; veď mám známosti a priateľov skoro po všetkých obciach, a skutočne presvedčil som sa, že sú všetci rychtári a výborníci — až na pár slabých — za nášho kandidáta.

Veselo sme sa poberali 22-ho marca na slúžnovský úrad asi tridsiati piati, iste rátajúc na víťazstvo, lebo tým dvom židovským doktorom ostávalo už len po 10—15 voličov. Ale radosť naša netrvala dlho. Slúžny kandidoval nám na volenie len tých dvoch židákov, nášho krešťanského doktora nie, napriek tomu, že dľa zákona mal by najmenej troch doktorov kandidovať, keďže sa všetci traia v pravom čase hlásili. A už keď chcel len dvoch, tedy mal kandidovať krešťana a žida.

Toto pokračovanie nás veľmi pobúrilo, tým viacej, že sme na p. slúžneho aj prosbu podpísanú mnohými voličmi podali, aby nám aj p. dra Zátúreckého vzal do kandidácie. No slúžny nechcel urobiť ľudu po vôli.

Akože už včúľ človeče voliť z dvoch židov krešťana?!

Čo lepší chlapi odišli sme s pohoršením zo slúžnovského úradu so slovami, že my na žida nehlasujeme. Tí čo tam ostali, volky-nevolky museli si voliť jedného z dvoch židov, a tak zostal okolným lekárom dr Fürst.

Ako počujem, proti tejto voľbe podá sa apellácia.

Vidíme, že p. slúžnemu záujmy krešťanského ľudu neležia na srdci, a že sa viac starie o židov, ako o krešťanov. A takýto pán by chcel v našom okrese za ablegáta vystúpiť?! Ej ver' z tej múky nebudú koláče. Ako si kto ustele, tak bude ležať.

Keď dal slúžny voliť židov, nech si ho volia židia.

Mysleli sme, že ideme do Trnavy na ozajstnú voľbu, a oni nám tam ukázali straku na kole.

Dvaadvadsať krešťanských obcí išlo si voliť krešťana, a ono natisli im žida. Tak sa nám pekne zavďačil náš slúžny — liberál! Ale však my voličia nezabudneme to ani jemu, ani všetkým jeho liberálom, — pošachterčif sa zato ešte nedáme!
Volič.

Poľnohospodárske museum, ktoré nachodí sa v Budapešti na kerepeši-út č. 72., odporúčame obecnstvu k návšteve, keď pri dajakej príležitosti príde do Budapešti. Tu sú vystavené rôzne plodiny a náradie hospodárske a neplatí sa žiadne vstupné.

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena našich novín je:

na celý rok --- --- 4 koruny
na pol roka --- --- 2 koruny
na štvrt' roka --- --- 1 koruna.

Predplatiť treba len na túto adresu:

«Kreštan» kiadóhivatala

Budapest, IV., Ferencz József-rakpart 27.

Púť do Rímu a do Palestíny. V mesiaci apríli viac púťov usporiada sa z Uhorska, ktorých väčšia čiastka do Rímu, jeden ale do svätej zeme pojde. 5-ho apríla pohne sa «Jubilálny púť» do Rímu z príležitosti 13storočnej pamiatky pápeža sv. Gregora, na kedy veľké cirkevné pobožnosti budú vo večítom meste. Vodca tohto púťu je dr *Ján Bundala*, direktor krajinského spolku Cecílie.

12-ho apríla pod vedením biskupa *Dessewffyho* pohne sa s Budapešti na osobytnom vlaku až do konca po suchej zemi, púť čanádskej stolice, ktorý ponese pápežovi X. Piusovi pozdrav od Uhrov. Tento púť, ktorého duševné správy dr *Ján Kiss*, profesor university a *Anton Wittenberger*, opát-kanonik riada, veľké uctenie čaká vo Vatikáne. — K tomuto púťu v Ríme pripojí sa púť ten, ktorý vedie čez Ancanu a po mori do Rímu i nazad *František Grósz*, Gánthský farár. Tiež púť biskupa *Dessewffyho* ten, ktorý povedie 12-ho apríla *Jozef Kompanek*, Veľko-Ostratický dekan a farár a *Karol Visolajsky*, horňo-semerédsky farár. — Zpomedi uhorských púťov pri svojej zriedkavosti na veľký záujem môže rátať púť, ktorý povedie 29. apríla z Budapešte dr *Ferdinad Wolafka*, debrecenský volený biskup. Paletinský púť tento pôjde čez Konštantinopol do Jeruzalema, po skončení púťu ale osobitne sa prihlasiacimi do Egyptu. Všetkých tu spomenutých púťov cestujúce plány možno zdarma dostať v centrálnej cestujúcej kancelárii v Budapešti (Vigadó-tér 1.)

Tažký úder je to na každého, keď pri liečení nemoce užívaný liek nespomáha. Preto môžeme pozdravovať *Eugena V. Fellera*, lekárnik pre jeho nenahrádziteľný a nevyhnutelný liek: Fellerov Elsa-Fluid, lebo ho nielen v cudzozemsku ale aj u nás rozširuje. Fellerov Elsa-Fluid, ktorý už mnohým ľuďom aj život zachránil, na rímskej, nizzskej, parížskej, berlinskej, londýnskej výstave bol vyznačený a najnovšie dorábateľ obdržal aj strieborný odznak rádu španielskeho červeného kríža. Nesvedomiti napodobňovatelia na počutie tohoto všemožným spôsobom a pod podobne znejúcimi menami (ako na pr. Gold-Elsa-Fluid, Lujza-Fluid atď.) napodobňovaci Fellerov Elsa-Fluid a ešte tiež aj ochrannú známku padelali. Od takýchto neupotrebitelných napodobnenin vo svoj vlastný prospech nech sa každý chráni. Opravdový Fellerov Elsa-Fluid možno dostať (12 flášiek alebo 6 duplovaných flášiek aj s poštou za 5 korún) u dorábateľa **Eugena V. Fellera, lekárnik, v Stubici, Templom-u.** 18. sz. (zahrebská stolica).

Odkazy redakcie.

Do pozornosti všetkým: Kto chcete predplatiť alebo adresu svoju premeniť, alebo kto reklamujete, vždy len takto musíte sa u nás hlásiť: *Kreštan kiadóhivatala, Bpest, IV., Ferencz-József-rakpart 27. szám.*

Od Hrona. 1. Ponevác sú už viac ráz spomínané v ňom veci, dopis neuverejníme. My žiadame od dopisovateľov len zprávy z okolia. 2. To je docela vytvorené. 3. Tie knižky dostanete len v «Spolku Sv. Adalberta» (Vojtecha) v Trnave.

Robotník V. Z. v Pešťbudíne. «Spolok kat. robotníkov» je už potvrdený. Miestnosť má: VIII., Praterská ulica č. 33. Členmi môžu byť aj ženské. Doposavád je už tiež prihlásených asi do 70 ženských. Prihláste sa teda aj Vy s panou, a neobanujete. Na každý spôsob len takto môže utvoriť sa kresťanská organizácia Slovákov tu v hlavnom meste Pešťbudíne vo veľkodielnach pracujúcich. Úradné hodiny sú každú nedeľu od 2 popoludní až do 9-tej večer.

Ignác Tv—dý v M. Žiadate pán Brat vec nemožnú. Tisíce a tisíce ľudí jesto v Pešťbudíne bez zamestnania, a keď aj kto k voláčomu prišiel, nuž nepohne sa z miesta ani za svet. Zamestnanie v Pešťbudíne teraz nech nikto nehľadá, ponevác sú na všetky strany strajky. A to nie len tu, lež vôbec po celom Uhorsku je toho roku tolko strajkov, koľko ešte jakživ nebolo. V celej krajine na teraz je šesť veľkých všeobecných strajkov a v tomto robotníckom pohybe berie účasť vyše tridsattisíc priemyselných pomocníkov. Veľké podniky na strajky odpovedajú tým, že sa tiež spájajú proti robotníkom, malí majstri ale spájajú sa s pomocníkmi proti veľkým podnikom, tak že celý boj je boj malého a veľkého kapitálu.

Učiteľ. Zovie sa: «Capillator.»

Spisy redakcii zaslané.

Upozornenie: Keď chcete si zadovážiť tuto vypísané knižky, vždy dávajte pozor na to, že ktorú knižku u koho objednať máte. To máte tu pri každej uvedenej knižke vždy pekne vypísané. Teda neposielať peniaze na vydavateľstvo «Kreštan», lež vždy tomu, kto patričnú knižku predáva.

Ježiš priateľ dietok. Modlitby a piesne (80 s notami) pre kat. školské dietky. Cena v plátne viazaného výtisku 70 halierov. Strán 344, piesní 248. — Táto knižka behom desať rokov päťkrát vydaná bola, dovedna v 48 tisíc výtiskoch. — K dostaniu je u pôvodcu Štefana Janovčik, farára v Likavke, ostat. pošta Liptó-Rózsahegy. Za vopred zaslaných 13 korún 50 halierov pošle 20 výtiskov frankované.

Knihvedenie pre gazdovsko potravné a úverné spolky. Cena výtisku viazaného, franko 1 kor. 60 halierov. K dostaniu u pôvodcu Štefana Janovčik, farára v Likavke o. p. Rózsahegy. — Táto knižka je praktične zostavená a osožná pre tých, ktorí potravné spolky spravujú. Potravným spolkom ju vrele odporúčame.

Posol Svätého Antona. Mesačný časopis, vychádzajúci na 16 stranách s utešeným obsahom a krásnymi obrazmi. Redigujú: Edvard Sándorfi, katechet a Andrej Červjenka učiteľ. Predplatné na celý rok 2 koruny. Číslo na ukážku dostanete zdarma, keď na karte to žiadať budete. Adressujte takto: «Posol Svätého Antona» Budapešť, VIII., Szentkirályi-u. 28.

Znížené ceny. Knižka: «K čomu vedie opilstvo» smutná, ale pravdivá udalosť zo života ľudu stojí odtiaľ miesto 20 hal. len 12 halierov. Dvadsaťpäť kusov 2 koruny 50 hal. 50 kusov 4 koruny. Za tie isté znížené ceny dostať aj knižočku «Chlieb Svätého Antona», alebo: «dva obrázky z pobožného života» od Zaoska. Pre tieto knižky máte písať takto: «Posol Svätého Antona». Budapešť, VIII., Szentkirályi-u. 28. Noví predplatitelia na «Posla Sv. Antona» obdržia jednu z týchto knižoček *zdarma*.

Ceny potravných článkov.

Úradne značené priemerné ceny za 50 kilogramov. Pšenica: tiská K. 8.05—8.70, peštianska K. 8.00—8.50, belehradská K. 8.00—8.55, banátska (76 kilogramová) K. 7.00—8.90. — Raž: K. 6.35—6.60. — Jačmeň na krm K. 5.80—6.10. — Ovos: prvotriedny 5.75—6.00, druhotriedny 5.60—5.85. — Kukurica: K. 5.30—5.40. — Repica: K. 10.35—10.55. — Prosó: K. 5.30—5.40

Múka.

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	14.40	13.80	13.20	12.50	12.40	12.00	11.60
		č.	7	7½	8		
		K.	10.80	9.60	5.80		

Otruby: K. 4.20, hrubé K. 4.30.

Datelinové semä: lucerna K. 54.00 do 62.00 za 50 kilogr.

Zemiaky: ružové K. 4.00—4.40, žlté K. 5.00—6.00 za 100 kilo.

Strova: Veľký biely bôb: K. 7.75—8.00, tmavý K. 6.50—6.80, drobný K. 8.50—9.00, tarkavý K. —. Hrach: K. 12.—13.00. — Šošovica veľká čistá K. 14.00—15.00. — Konopné semä: K. 9.00—9.25. — Lanové semä: prima K. 12.90—13.00. — Rasca: K. 29.00—30.00. — Mak: sivý K. 24.50—25.00, modrý K. 26.00—27.00. — Lادنك: K. 7.00 do 7.50. Všetko 50 kilogr.

Koloniálny tovar: Cukor rafinovaný K. 69.00—69.50, kockový K. 71.00—71.50, kandis biely K. 72.00, žltý K. 68.50 za 100 kilogr. s pobravnou daňou.

Petrolej: americký (*) vo veľkom K. 46.00 prima ruský (***) K. 43.00 za 50 klg.

Lekvár: srbský (1903) K. 14.25—14.50, slavonský (1903) K. 14.25—14.75 za 50 kilogr.

Slivy: bosenské (120 kusové) K. 23.50 do 23.75, srbské (80—85 kus.) K. 24.00—24.50.

Sviňská masť: budapeštianska K. 60.00 do 67.50.

Slanina: vidiecka K. —. —. —. mestská 3 kusová K. 58.50—59.00 za 50 klg.

4. pári topánok za 6 korún!

Následkom veľkého množstva topánok, čo už len krátky čas trvať bude, možno dostať 1 pár mužské a jeden pár ženské šnorujúce topánky, 1 pár mužské a 1 pár s mocnými klinčami pribitými podošvami. Všetky 4 pári zhotovené sú dľa najnovšej vzorky. Ženské po mode topánky.

Veľkosť dľa cm.

Všetkie 4 pári stoja len 6 korún.

Zásielky len na poštovú dobiereku sa vybarujú.

Premenenie, alebo peňazi späťky poslanie sa uisťuje.

Schuhexporthaus Krakau, Fach 63.

Mám na predaj

kváčsky a mašinistsky riad, jeden rok potrebovaný. Stál ma 6.40 korún a odpredám ho za 400 korún. Hlásť sa treba: Dubraviczky Melicher, strojník. Nadlány u. p. Chinorán, Nyitram.

Najlepšie

Koše

dodáva známá firma

JOSEF MECERA

v Čelakovicích (Čechy).

Dvojnásobne elektromagnetický kríž

Nie Voltov kríž!

R. B. Nr. 86967 uzdravuje a rosvesefuje, za čo dobre stojíme: pri lámke, lúpání, astmatických neduhoch a bezsnivosti, hučání v ušach, migrenu, klopaniu srdca, bofasti hlavy a zubov po- žltosti, krčoch žalúdka,

Nietajni prostriedok

hlavných nemocíach, chladných rukách a nohách, krčoch srdca, epilepsii, mokrosti postele, slabosti, záduhu, isibli, bľadosti závratu, zlomi sluchu, nemocíach nervov, influenze, udieraniu krve, krčoch, proti všeobecnej slabosti a. t. d.

20-ročné choroby boly už takým spôsobom odstránené.

Čelkom zvláštným spôsobom upozorňujeme: čtené obecnstvo, že mój apparát nemá sa držať za apparát Voltu, ktorý na základe svojej neúčinnosti nielen v Nemecku, ale i v Rakúsku je zakázaný, kdežto mój dvojnásobne magnetický kríž nr. 86967 na základe svojej vymeranej liečacej sily zvláštným spôsobom sú odporúčané. — Ten chorý človek, ktorý by týmto prostriedkom aspoň behom 45 dní nebol uzdravený, nazpät dostane svoje peniaze. Kde nič nemohlo pomôcť, prosím mój apparát upotrebiť.

Malý apparát stojí 4 koruny, ktorý je len pre deti a pre veľmi slabé ženy.

Veľký apparát 6 korún. Pri fažkých chorobách zastarených aj 20 rokov sa má upotrebovať.

ALBERT MÜLLER

Budapešť, V. okres, Kálmán-utca č. 18/C. Vadász-utca na rohu.

Lacné české perie.

5 kilo nové tmavé driapané 9 kor. 60 fill., lepšie 12 kor. Biele mäkké, jak páper 18 kor. — 24 kor. Biele ako snah mäkké ak páper, driapané 30 kor. — 36 kor. Rozposielanie s dobierkou franco zamene- nie a nazpät prijatie je pod tou výnimkou dovolené jestli sa na poštové útraty vynahradia. **Benedikt Sachsel, Lobes 135** (pošta Pilsen Čechy.)

Vnemoenciej Sv. Rochusa bolo už 136 pádov takých z pomedzi ktorých ostalo úplne vylicte- ných 129. Od dávnejšej doby totiž upot rebujú na proti lánke takzvaný

REPARATOR.

Velka flaša stojí 2 kor. — Malá flaška 1 kor.

KRIEGER

Chráňme sa od napodobňujúcich.

Hlavný sklad je: **Viekárni Korona, Budapešť, VIII., Kalvin-tér.**

K dostaniu je aj po druhých le- kárňach. Poštové rozposie- lanie je každodenne.

VEĽKÝ KRACH!

V New-Yorku a v Londine nešialani ani európejskú suchu zem a preto jedna na strieborné náradie fabrika nútenos vydela sa byť, že svoj tovar len za cenu roboty toho predá. Ja som splnomocnený. splnomocnenstvo toto plniť a nazáklade tomto za 6 zl. 60 krajciarov nasledujúce náradie pošlem:

- 6 kusov veľmi fajnové stolové nože s opravdivou anglickou klingou
- 6 kusov amerického patentirovaného striebra vydličky,
- 6 kusov amerického patentirovaného striebra jedacie ližice,
- 12 kusov amerického patentirovaného striebra kávové ližice,
- 1 kus amerického patentirovaného striebra polievkovú ližicu,
- 1 kus amerického patentirovaného striebra mliekovú ližicu,
- 6 kusov Anglická Viktoria spodnie táčne.
- 2 kusy imponantné stolové svietniky,
- 1 kus ľajnové cukrové sitko,

42 kusov spolu len 6 zl. 60 kr.

Tieto 42 kusí predtýmto 40 zl. koštovali a včel len 6 zl. 60 kr. v najľavnejšej cene je k dostaniu. Americké a patentirované striebra je jedna s vonku a s nutra biela kova, ktorá striebornú farbu aj 25 rokov udrží začo ja garantujem. Svedectvom tomu, že tento oznam

neni kamstvo

zavazujem sa bar komu, komu sa náradie nepači peniaze spatky dať. Nech nikto nezamešká túto pohodlnú príležitosť použiť žeby si túto okrášľujúcu garnitúru nezaobstaral

ktorá utešeným svadbo a iným darom je,

d'alej do každej lepšej domácnosti príliž je súca, k dostaniu je výlučne len u

A. HIRSCHBERGA

amerického patentirovaného striebra závod.

Viedeň, II., Rembrandstrasse 19B Telefon 14597.

Rozposielky na okolie s dobierkou alebo peniaze vopred v poslaní. Ku tomu čistiaci prach 10 kr. Opravdivý len na boku vydiacu ochraňujúcou markou (zdravotná kova).

Výfah s tisíce uznajúcích listov:

S prvšou zásielkou som úplne spokojný, prosím ešte jednu garnitúru za 6 zl. 60 kr. Koložvár baron Bánffy jeho exeli s prvšou zásielkou som úplne spokojný, prosím ešte jednu zásielku. Kaloča, Ján Majorossy, kanonik.

Zasielku s jedacím servicom som obdržal, veľmi som spokojný nech mi ešte jednu takúto garnitúru 42 kusí na dobierku s amerického patentirovaného striebra pošl'ú. Bozovič, Kr.-Sörénska st. S. Keresztes hlavný slúžny,

Každá rodina

mala by vo vlastnom záujme len

Kathreiner

Kneipp sladovú kávu

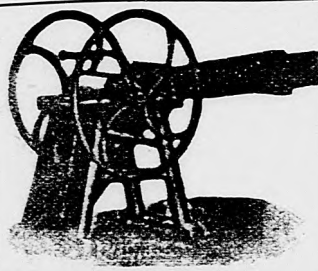
akžto dodavok ku den- nej káve potrebovať.

64.1 d

Páni hospodári! Netreba vám via- cej hospodárske stroje z cudziny alebo od firmam nám nepriateľských drahsie kupovať, lebo moje výrobky dosiahly znač- nej dokonalosti.

Odporúčam svoje najnovšie: **Mláfačky s oce- lovými guľčikovými ložiskami**, ktoré idú o polovicu

lahšie, než ktorékoľvek iné. **Zentúre** dla naj- novších modellov. **Zlep- šené rajtáre**. **Výborné sečkovice** americko- skeho a anglického sy- stému. **Triery**. **Strú- hadlá** na burgyňu. **Šro- tovníky** na zrno. **Stro- je** na siatie. **Pluhy**, **brány**. **Stroje** na re- zanie kapusty. **Mač-**

kadlá na syr, borievky a na hlynu. **Zeľzné man- gle** na prádlo, **decimálne váhy** a **stroje** na lá- manie stromovej kôry.

Cenníky zašlem na žiadosť zdarma a franko.

MICHAL TRESKON, fabrikant hospodár- kych strojov

v Bytči (Nagy-Bittse).

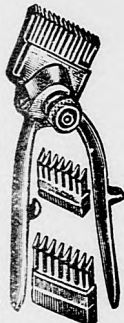
Polovlnené sukne v rozmanitých farbách, dobrej ajakosti 1 kus po 65—70 kr. **detké sukienky** 20 kr. **dobierkou zasiela: ADOLF JELINEK** v Lisku, p. p. Jimramov Morava. Tovar, jestli sa nehodí, príjemom nazpät a peniaze prinavrátim. Nespokojnosť, vylúčená.

Do 500 zl. mesačne

(a to len ako extra zárobok) môže každý ľahko, statočne a bez všetkých útrat zarobiť. Pošlite a to hneď Vašu adresu pod S. K. 163 na

Kanceláriu oznamov Steinhausen
Karlsruhe (Baden) Amalienstrasse.

Na 8 dňovú próbu

na dobierku len 3 zl. pošlem moju opravdivú Solinger mašinu na strihanie vlasů, a zavazujem sa tu istú behom 8 dni späťhy prijaf a tak tiež aj peniaze späťhy poslat. Mašina je 61 cmr. dlhá, fajno niklironaná, má 3 hrebene a jednu rezervnú strunu na trojaké strihanie, mašina táto by nsmela ani v jednej domácnosti chýbeť, lebo cenu tejto mašiny pri 2 deťoch za štvrt roka zošporujemce,

Nožnice na bradu 2 zl. 75, opravdivá Solinger britva 1 zl. 50, najfajnejšej je mnosti je jasno brusená 2 zl. Kónské nožnice, voľačo pre gazdov neoceniteľného len 4 zl.

Zásielky vy bavujú sa na dobierku skrz sklad dielni.

LEO LATEINER WIEDEN,
I., Fleischmarkt 17—42.

Peniaze „mnoho“ peňazí!

mesačne môže **1000 K** každý bez zvláštných vedomosti a bez výloch snadne a poctive zahladať. Jestli zašlete hneď svoju adresu pod zn. «E. 806.» anoncn. oddeleniu

«Merkuru», Mannheim, Merrfeldstrasse (Badensko).

Dôležité

na žalúdkovú nemoc trpiacim!

Nechuť k jedlu, bol'asti žalúdkové, dvihanie, netrovenie, bolenie hlavy atď. zaraz prestane od

svetoznámych opravdivých **BRÁDYHO**

MARIACELLSKÝCH
ŽALUDKOVÝCH KVAPIEK.

Jedna malá flaška s návodom užívania 80 hal., veľká flaška 1 kor. 40 hal.

Dostat' v lekárňach.

Hlavný sklad: D. BRÁDY, lekaren ku «Uhorskému Kráľovi» vo Viedni, odkiaľ' na požiadanie každému zašlú zaujímavú

„Speciálnu brošúrku“

Pri vopred zaslaní 4 K 50 hal. zašle spolu i vyplatením pošty 3 veľké flašky

Zastupitel'stvo pre Uhorsko:

Lekáreň Jozefa Töröka

Budapešť, VI., Király-u 12.

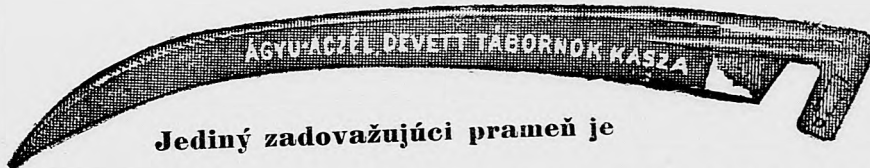
Chráňte sa od padelateľov! Opravdivé Mariacel'ské žalúdkové kvapky s výšudanou ochrannou známkou opatrené.

Najlepšia kosa na svete je „kosa z delovej ocele generála Devetta“,

ktorá je z najvýbornejších kovov složená shotovená je z najlepšej a najvýbornejšej delovej ocele, a s takou umeleckou vedou je dvojnásobne zahartovaná, že jej možnosť vzdorovania stojí na najvyššom stupni a prevyšuje všetko, čo sa v tomto obore nachodí.

Ochranná známka.

Jediný zadovažujúci prameň je

PAVEL SOHR, v SOMOGY-SZILL-É,

ku ktorému majú sa zaslať všetky dopisy a objednávky, týkajúce sa kós generála Devetta

Ceny kosity generála Devetta z delovej ocele sú:

65	70	75	80	85	90	95	100 cm.
95 kr.	1 zl.	1 zl. 05 kr.	1 zl. 10 kr.	1 zl. 15 kr.	1 zl. 20 kr.	1 zl. 25 kr.	1 zl. 30 kr.

Pri obiednaní 5 kusov poštovej výdavky znaša firma. Pri obiednaní 10 kusov tiež dielňa znaša poštovej výdavky a k tomu jednu kosu ešte zdarma zašle. — Za každú kosu z delovej ocele generála Devetta dielňa ručí a nezodpovedajúcu kosu dielňa bez všetkých útrat začaruje (ale zo skúsenosti vieme, že medzi 1000 kusami sa ani jedna zlá nenachodí. Pravá novota! Vyznačená koša zřahujúcim klúčom 20 kr «Diadal náčine ku nakutin, kladivko, a penka 85 kr. Amergansky brúsiaci kameň pre kosu na svete najlepší 20 kr.

Objednávky sbierajúcim dáme osobitnú vzáctnu výhodu. — Každý nech si žiada cennik na dopisnici.

S kosou z delovej ocele generála Devetta pri jednom brúsení možno na dialku 250—300 krokov kosif. Jedno nakovanie dostačí na viac dní. Kosa z delovej ocele generála Devetta zhotovená je po ruke

Diamantová ocelová britva s trojročnou zárukou za 1 zlatý 50 krajciar. Cenná britvová pošva zdarma.

jedného riadneho kosca, vykovaná a vyprobovaná zašle za so zárukou. Preto nech si nikto do tých čas kosu neobjedná, kým si od vyš menovanej firmy obrazkový cennik nežiadal, ktorý zdarma mu zaše.

Z pomedzi vyše 60.000 pod'akovacích listov.

ktoré lekárnik **EUGEN V. FELLER, STUBICA, Templom-u. č. 18. (záhrebská stol.)** pošahom na jeho výtečný Fellerov Elsa-Fluid dostal, pre nedostatok miesta len niekoľko uverejnujeme na ukážku.

Bl. p. Eugen V. Feller, Stubica, Templom-u. 18.

Vo všetkých časopisoch to môžete uverejniť, že Váš Elsa-Fluid je výtečný prostriedok, ktorý tak mne, ako i mojim známym výtečné služby učinil, tak na pr. pri reume v prstach, bolesti hlavy, bolesti chrbta, bolesti očí. atď. — Elsa-Fluid každému odporúčam a Vám som veľmi povďačná za tento prostriedok.

Buziás.

Barónka Geramb.

Váš Elsa-Fluid nech v žiadnom dome nechýba, moja pani mala žalúdočnú bolesť, od toho času ale čo Váš Elsa-Fluid užíva — je zdravá. Môjho švagva syn mal veľkú bolesť na jeho boku. po 2. užívaní ale sami od seba

sa ztratili, aj proti bolesti hlavy má tiež veľký účinok. Szárasz, op. Lengyel, 1903. XI/9. **Ján Breitenbach.**

Váš Elsa-Fluid pri 72 ročnej mojej matke, ktorá jej zrak už celkom bola ztratila, (a len s okuliarmi vydala), tak výborne účinkoval, že sa nemôže dost nachváliť, keď s jej zrakom všetky barvy rozozná, tak píše. V Gmünd. **Franc Hora, železničný strážnik.**

My ani jeden deň bez Vášho Elsa-Fluidu nemôžeme byť, lebo veľmi nám pomáha oproti bolesti krku a oproti lánke, ani sme neni vstave dosť vychváliť tento liek, tak píše. V Serezi. **Maria Bergmann.**

Ponevác po upotrebení 6 fliaš z Vášho Elsa-Fluidu, bolesti zubov, žalúdočnej bolesti a lámkanie v kostač mi prestalo, som presvedčený, že tento liek som celý svet je najlepši. V Perjamosi, XI/22. 1903. **Jakub Recktenwald.**

Môj otec už od 2. rokov trpel na klanie v boku a nič mu nepomáhalo, až keď som Váš Elsa-Fluid nebesťeloval. Od tohto času chváľa Bohu je celkom zdravý. Papradná, Trenčianska stolica. **Sefa n Kusik.**

Bez Vášho Elsa-Fluidu naďalej nechcem byť, lebo veľmi som ho obľúbil. Moji priatelia oproti bolesti zubov ho upotrebovali, ale aj oproti bolesti

hlavy je tiež výborný! Nech Vás Boh živý! Tak píše vo Velkom Kolačine, o. p. Dubnica (trenč. stol.) **Juraj Csacska.**

Moja Matka Váš Elsa-Fluid oproti slabosti žalúdka upotrebovala, pani Atsch oproti bolesti hlavy a pani Štefanie Straubinger od kašlu pomohol. V P.-Monostore pri Komarne. **Juraj Eberhard.**

Že som ja s Vaším Elsa-Fluidom úplne spokojný, dosvedčuje to moja objednávka. Ja z Vášho Elsa-Fluidu ustavične budem upotrebovať.

Vo Fiehenbrune (Tyrolsko).

F. Maurer, prakt. doktor.

Temer všade je známo, že Fellerov Elsa-Fluid neprevyšene dobre účinkuje pri najviacerých nemocách ako k. pr. pri kašli, influenze zimnici, lánke, lúpaní, pri bolesti prsú, hlavy a zubov, pri klaní, krčoch, pri očných nemocích, žalúdočnej chorobe, pri zachrípnutí, zašľajmovaní, pri nervových chorobách, slabosti, bolesti chrbta, pri oslabení očí, pri zapáleniach, popáleniach, vredoch, pri závrate pri opuchlinách, pri horúčosti, besnivosti, hrdlových chorobách, ťažkom dýchaní, pri nechuti k jedlu a mnohých iných chorobách

Pravý Fellerov Elsa-Fluid

(Fellerov Fluid z essenzií príjemne voňajúcich bylín so známkou „Elsa“)

musí na všetkých úpravách a na každej fľaške nosiť takúto ochrannú známku, jaká je tu vyobrazená s menom «Elsa» a s podpisom «Feller». — Zdravotníckymi vrchnosťami preskúmaný a odobrený prostriedok a na výstavách v Paríži, v Ríme, v Londýne, v Nizze a v Berlíne Fellerov «Elsa-Fluid» vyznačený bol zlatou medailou, križom a čestným diplomom v novejšom ale čase španielsky rád červeného križa vyznačil šotoviteľa «Fluidu» záslužnou striebornou medailou. Objednávajte si Fellerov «Elsa-Fluid» len poštovou dobiere, alebo za vopred zaslané peniaze.

Cena opravdového Elsa-Fluidu:

Ajsportom, skatulou a návodom k upotrebeniu	12 fliaš alebo 6 dvojf. fliaš	5 korún	— hal.
	24 „	12 „	8 „ 60 „
	36 „	18 „	12 „ 40 „
	48 „	24 „	16 „ — „
	60 „	30 „	20 „ — „

Zdarma

dostanete pokaždom opätovne objednanom tucte Elsa-Fluidu 1 fľašku.

Ďalej odporúčajú sa FELLEROVE Rebarbara-Elsa-Pilulky

Najlepší, najlacnejší, tisíckrát vyprobovaný prostriedok na prehnatie; účinkuje rýchle, isto, bezboľasne, zvyšuje chuť k jedeniu a napomáha trávenie, čistí a uľavuje bôle a choroby žalúdka a tráviacich ústrojov. Jedon baik (6 škatuliek) s úpravou stojí 4 koruny franko.

Ponevác najnovšie Fellerov Elsa-Fluid často pod všelijakými podobne znejúcimi menami padelajú, prosí sa čtený čitateľ, aby pozoroval na meno „Feller“, a nech nepomýli opravdivý Fellerov Elsa-Fluid s podobne znejúcimi padelaninami (ako na príklad Gold-Else-Fluid, Lujza-Fluid, Horgony-Fluid atď.). Nesvedomíť ľudia ešte aj ochrannú známku napodobňujú, teda aj ochranná známka je len vtedy opravdivá keďže je vidno na nej mená «Feller» a «Elsa».

Len FELLEROV ELSA-FLUID je pravý! Jestli sa jeden list náhodou ztratí, píšme rekommandovano.

Pravý Fellerov

1 koruna. Bez Elsa-Fluidu 4 porcie s dobierekon stoja 5 korún.

prach na hmyz s ochrannou známkou „ELSA“. Prach tento ten najškodlivejší a najhnuší hmyz, ktorí si v domácnosti, alebo záhrade, vo vinici, ako sú: blechy, švábi, ploštice, muchy, moľ, mravce atď. odstráni. Cena (keď s Elsa-Fluidom objedná sa) stojí

Ráče mi z Vášho výtečného Elsa-Fluidu čím skôr 30 duplovaných fľašiek odoslať, ktorý už po 2 ročnej 2 kučke s výtečným prospechom užívam. Prosím poštovou dobierekon poslať. Praha. S výnamnom úctou Med. dr. Franc Kittel v. r.

Kto chce dostať Fellerov Elsa-Fluid, a pravé Fellerove Elsa-pilulky, nech si objedná listovne a jasno napíše adresu jediného dorábateľa:

Eugen V. Feller, lekárnik,
dvorný dodavateľ jeho cis. a kráľ. výsosti princa Filipa Bourbona
Stubica, Templom-utca 18. (záhrebská stol.)

Hlavný sklad v Budapešti: u lekárnik Jozefa Töröka, Kráľovská ulica č. 12
v lekárni «Nádor» dra Eggera Váci-körut č. 17. a v lekárni Bélu Zoltána. Szabadság-ter.

Moja manželka viac ako 8 rokov topela na bolesť nôh, aj ja som mal klanie v boku a s Elsa-Fluidom po viac násobnom natrení sme ra vyliečili. Sopron.

S úctou **Ján Duluz.**